

Kommunstyrelsen

Stockholm Archipelago – ny avtalsperiod 2018 - 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fattar följande beslut.

1. Nacka kommun tecknar fortsatt avtal om medverkan i ”Stockholm Archipelago” verksamhetsåren 2018, 2019 och 2020.
2. Nacka kommun bidrar finansiellt till verksamheten med 150 000 kr per år. Betalning sker per den 1 januari varje år.

Sammanfattning

Sedan december 2011 har Nacka kommun deltagit i ett regionalt samarbete som syftar till att stärka den internationella attraktions- och konkurrenskraften vad gäller besöksnäringen i Stockholms skärgård. Under 2012 utarbetades en strategi, kallad Skärgårdsstrategin för detta syfte och samma år valdes Stockholms Skärgård, som en av fem destinationer ut till Tillväxtverkets projekt ”Hållbar destinationsutveckling”. Tillväxtverkets projekt resulterade under 2014 i samverkansorganisationen Stockholm Archipelago. Samarbetsaktörer är Nacka, Stockholm Stad/Visit Stockholm, Värmdö, Östhammar, Österåker, Norrtälje, Vaxholm, Nynäshamn, Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms läns landsting och Skärgårdsstiftelsen, som tillsammans har bildat en gemensam styrgrupp och ett gemensamt samverkansavtal.

Stockholm Archipelago har operativt varit igång sedan i mars 2015. Fokus har legat på marknadsföring i olika marknadsföringskanaler för att öka internationell kännedom om destinationen. Detta arbete har varit framgångsrikt. Av cirka 20 exportmogna kommersiella destinationer som projektet primärt inriktar sig på är sju belägna i Nacka. Bedömningen är därför att projektet väl krockar arm med de tillväxtambitioner som, inte minst, redovisas i Nackas näringslivsstrategi.

I avtalet stipuleras ett års uppsägningstid varför beslut om fortsatt deltagande måste ske före den 31 december 2016. Den årliga finansieringen på 2,25 miljoner kronor fördelas mellan

medlemmarna. Nackas del i detta är fortsatt 150 000 kronor per år, även under nästa avtalsperiod. Summan ligger inom ramen för befintlig budget.

Bakgrund och syfte

Sedan december 2011 har Nacka kommun deltagit i ett regionalt samarbete som syftar till att stärka den internationella attraktions- och konkurrenskraften vad gäller besöksnäringen i Stockholms skärgård. Under 2012 utarbetades en strategi, kallad Skärgårdsstrategin, för detta syfte. Samma år valdes Stockholms Skärgård, som en av fem destinationer, ut till Tillväxtverkets projekt ”Hållbar destinationsutveckling”. Tillväxtverkets projekt resulterade under 2014 i samverkansorganisationen Stockholm Archipelago. Samarbetsaktörer är Nacka, Stockholm Stad/Visit Stockholm, Värmdö, Österåker, Norrtälje, Vaxholm, Nynäshamn, Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms läns landsting och Skärgårdsstiftelsen som tillsammans har bildat en gemensam styrgrupp och ett gemensamt samverkansavtal. Från och med halvårsskiftet 2016 är även Östhammars kommun medlem i samarbetet.

Sedan januari 2015 har Stockholm Archipelago en operativ resurs, anställd på Stockholms Stad/Visit Stockholm, som driver arbetet framåt på uppdrag av organisationens styrgrupp. En viktig del i detta är att arbetet i Stockholm Archipelago ska inriktas på exportinriktad besöksnäring. Det innebär att det regionala samarbetet fortsatt också ska samordnas med lokalt kommunal besöksnäringssinriktad verksamhet.

Organisationens långsiktiga arbete kommer fortsatt att säkerställas genom en grundfinansiering bestående av offentliga medel. Var och en av kommunerna föreslås bidra med 150 000 kr per år, Stockholms Stad dock med 200 000 kr per år, Länsstyrelsen i Stockholms län med 300 000 kr per år, Stockholms läns landsting med 500 000 kr per år och Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län med 50 000 kr per år. Totalt sett blir det 2,25 miljoner kronor per år. Budget för kampanjer fastställs från fall till fall och finansieras huvudsakligen av den privata näringen.

Verksamhetens inriktning bestäms av en styrgrupp med representanter från alla medlemmar. Styrgruppen tar varje år fram en verksamhetsplan som styr inriktningen på kansliets arbete. Den strategiska inriktningen på verksamheten bestäms av den vision som togs fram i samband med bildandet av Stockholm Archipelago. Visionen är att Stockholms Skärgård, år 2030, ska vara ett besöksmål i världsklass – året runt.

Ansvaret för det operativa arbetet, i syfte att stärka lokala eller delregionala destinationer och utveckla produkter, ligger hos kommuner, företag och andra aktörer.

Utöver finansiellt stöd innebär samverkan att Nacka kommun förbinder sig att:

- Stärka regionens erbjudande genom att arbeta aktivt med lokal och/eller delregional destinationsutveckling tillsammans med företagen och erbjuda ett gott värdskap till besökare.

- Solidariskt medverka med arbetskraft vid gemensamt beslutade aktiviteter såsom mässor, mottagning och bearbetning av press, agenter och övriga motsvarande marknadsförings- och utvecklingsinsatser.

Syfte

Stockholm Archipelago är ett långsiktig regionalt samverkansprojekt vars syfte är att skapa en starkare besöksnäring i Stockholms skärgårdslandskap (öar och kust). Stockholms skärgård är unik ur primärt två perspektiv. Det ena är att den i sin storlek, med cirka 24.000 öar, troligen är den största sammanhängande skärgården i världen. Det andra är att den är direkt kopplad till en huvudstad. I dagligt tal brukar man nämligen säga att Stockholms skärgård har sin västligaste punkt på nedersta trappsteget till restaurang Franziskaner på Skeppsbron i Gamla stan. Den östligaste punkten finns på Svenska Högarna, cirka 80 kilometer från Gamla stan. I detta projekt har man fastställt den nordligaste punkten i Östhammar och den sydligaste i Nynäshamn.

Syftet med arbetet kan kortfattat beskrivas med att utveckla skärgården till en konkurrenskraftig internationell destination som är tillgänglig året runt. Detta innebär att tillväxt skapas på öar och kust, vilket i sin tur skapar nya arbetstillfällen. Mycket av detta arbete bygger på ett starkt och nära samarbete med näringen. Utgångspunkten är att det krävs ett professionellt mottagande av besökaren, vilket primärt kan beskrivas som ett värdskap och mottagande på hög nivå. För att detta ska kunna fungera är det fem grundläggande förutsättningar som ska uppfyllas – relevant infrastruktur, bra och tillgängligt boende, serviceinriktade matställen och bokningsbara produkter. Övrigt utbud är oftast beroende av att alla dessa, eller delar av dessa, parametrar uppfylls. HAMN är ett exempel på detta.

Med utgångspunkt av Visit Swedens definition av en exportmogen kommersiell destination är det idag knappt 20 aktörer som uppfyller dessa kriterier. Sju av dessa ligger i Nacka. Detta är såklart en viktig anledning till varför Nacka finns med i projektet. Målet är att ytterligare ett tiotal destinationer ska bli exportmogna inom något eller några år.

Nu kan ju det tyckas futtigt att det inte är fler destinationer som primärt berörs av denna satsning. Erfarenheten är dock att den utländska besökaren inte sällan har stora krav på service och tillgänglighet. Anledningen till detta är troligen att närheten till huvudstaden avgör vilken förväntansgrad den utländske besökaren har under sin vistelse. Inte sällan kombinerar man nämligen sin vistelse till såväl innerstaden som skärgården. I övrigt kan man säga att varje enskild exportmogen anläggning är att betrakta som en aktivitetshub för annan typ av aktivitet. Allt från kajakpaddling till vrakdykning och slagfältsguidning.

Sammanfattningsvis kan man här säga att projektet just nu är inriktat på följande:

- Bygga varumärket Stockholm Archipelago och marknadsföra den gemensamma destinationen som en del av Stockholm the Capital of Scandinavia
- Möjliggöra regionalt nätverkande och erfarenhetsutbyte samt utvecklings-och kompetenshöjande aktiviteter inom besöksnäringen
- Identifiera regionala infrastrukturella utmaningar som påverkar utvecklingen av besöksnäringen.

Mål

Målsättningen är att öka antal kommersiella gästnätter i skärgården som helhet med 50 % innan år 2020. Likaså antal årsverken. Siktet är också inställt på en sammanlagd omsättningsökning på 80 % och ett dubblerat förädlingsvärde.

Nuläge

Samarbetsorganisationen Stockholm Archipelago har operativt varit igång sedan i mars 2015. Mycket av den gångna tiden har fokuserats på internationell marknadsföring i olika kanaler för att öka kännedomen om destinationen, bland annat genom bearbetning av press, journalister och researrangörer/agenter. Destinationen har också medverkat på mässor och workshops i syfte att bli etablerad på den internationella besökskartan. Destinationen har genomfört ett antal pressresor för såväl journalister som köpare. Stockholm Archipelago var också del i den stora kongressen TBEX (Travel Blog Exchange) som genomfördes i Stockholm under försommaren. Här genomförde Stockholm Archipelago, tillsammans med ett antal besöksdestinationer, ett antal guide dagsresor för ett stort antal internationella bloggare. Kongressen i stort uppskattas ha bidragit till synlighet för 20 miljoner människor. Det har också under året skapats ett PR-avtal med Visit Sweden Tyskland. Visit Sweden har bidragit till produktion av paketerade resor med 28 tyska researrangörer. Försäljning av dessa resepaket sker under 2017. Detta är stort och kan innebära tusentals unika resenärer under nästa år. Självklart är detta något som kommer de Nackabaserade destinationerna till del.

Projektet innebär att det regionala samarbetet kan organiseras från ax till limpa vilket har stora fördelar. Delar av det lokala besöksnäringens arbetet kan exempelvis samordnas över kommungränserna och regionala aktörer, som landstinget och länsstyrelsen, kan mer pricksäkert rikta olika typer av tillväxtinsatser där de gör störst nytta. Samarbetet innebär helt enkelt en ökad regional sammanhållning och därmed en bättre dialog mellan skärgårds- och kustlandskapets alla partner, såväl det offentliga som det privata. Organisationen kan också, som en samlad kraft, bättre adressera gemensamma regionala utmaningar. Inte minst gäller det möjligheten att vara mottagare av olika typer av nationella och internationella tillväxtprogram. Arbetet med Stockholm Archipelago har faktiskt också bidragit till ett ökat antal samarbeten mellan företagen i skärgården har växt fram.

Annan mycket viktig erfarenhet är insikten i vad gemensam regionalt arbete kan åstadkomma. I ett internationellt besöksnäringssperspektiv är den enskilda kommunens och företagets destinationsmarknadsföring i praktiken osynligt. Även i ett nationellt perspektiv har den enskilda kommunens destinationer ofta få svårt att hävda sig. Stockholm dock undantaget i kraft av sin storlek. Det råder inget tvivel att besöksnäringen i Nacka får stor nytta av denna typ av samarbete. Det är därför i sammanhanget viktigt att poängtera att besöksnäringen i hög grad är konkret närvarande i detta samarbete. I detta perspektiv utmärker sig näringen i Nacka genom att redovisa den högsta tillväxten av alla kommuner i samarbetsprojektet vad gäller gästnätter, utländska besökare, antal företag inom besöksnäringen, antal anställda inom besöksnäringen, etc. Stockholm givetvis undantaget. I kombination med målmedvetna kompetensutvecklingsinsatser i samarbete med arbets- och företagsenheten i Nacka är bedömningen, vad gäller lokal tillväxt och nya arbetstillfällen, dessutom mycket lovande. Det föreslagna regionala samarbetet rimmar således mycket bra med Nackas tillväxtambition

Bilaga

Samarbetsavtal Stockholm Archipelago 2018 - 2020

Anders Börjesson
Näringslivsdirektör